

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a személyesen eljáró felperesnek a dr. Simon Tibor ügyvéd által képviselt alperes ellen közalkalmazotti jogviszony jogellenes megszüntetése és jogkövetkezményei iránt a Fővárosi Munkaügyi Bíróságnál 22.M.1840/2007. szám alatt megindított és másodfokon a Fővárosi Bíróság 59.Mf.635.334/2008/5. számú közbenső ítéletével jogerősen elbírált perében az említett másodfokú határozat ellen az alperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

k ö z b e n s ő í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a Fővárosi Bíróság 59.Mf.635.334/2008/5. számú közbenső ítéletét hatályában fenntartja.

A felülvizsgálati eljárás illetékét az állam viseli.

I n d o k o l á s :

A felperes 1991. december 1-jétől körzeti ápolónőként állt közalkalmazotti jogviszonyban az alperesnél, CS.E.házorvos irányítása alatt végezte a munkáját.

Az alperes a 2007. február 15-étől kötelező vizitdíj beszédésével és elszámolásával kapcsolatos feladatokkal a felperes munkaköri leírását ki akarta egészíteni. A vizitdíj beszédésével kapcsolatosan a felperes kérdésekkel fordult az alperes munkáltató vezetőjéhez, aki 2007. február 10-én a felperes felettesének írt levelében arra hívta fel a figyelmet, hogy a vizitdíj beszédése és elszámolása a körzeti nővér feladata. Az alperes 2007. február 12-én, 2007. március 12-ei határidővel felhívta a felperest a munkaköri leírás aláírásra. A munkaköri leírás a korábbihoz képest új feladatként a vizitdíj beszédésével és elszámolásával kapcsolatos feladatokat tartalmazta, továbbá egy kitöltetlen oldalt, az ún. megbízó levelet, amely a felperes közvetlen felettese által meghatározott feladatok rögzítésére szolgált. A felperes 2007. március 13-án írott levelében azon álláspontját fejtette ki, hogy van érvényes munkaköri leírása, a módosításról előzetesen nem értesítették, vele nem egyeztették, továbbá egy üres oldalt tartalmaz, amelyben csak kipontozott sorok szerepelnek. Kifogásolta, hogy az alperes olyan pénzügyi felelősséggel járó feladatot akart „rátestálni”, amit sohasem tanult, és amelyben nincs gyakorlata sem. Ezen külön feladat ellátásáért külön juttatást is kellene kapnia. Ezért a munkaköri leírást ebben a formában nem tudja elfogadni, azt nem írja alá. Amennyiben a többletfeladatért az ellentételezés megbeszélhető, és az üres oldal kikerül a munkaköri leírásból, lát esélyt a megegyezésre. Annak ellenére, hogy a felperes a munkaköri leírást nem írta alá, a vizitdíj beszédését nem tagadta meg. Annak elszámolása CS.E. részéről történt meg, de a rendelési idő miatt nem az előírások szerinti keddi napokon. Az alperes 2007. március 27-én a felperes közalkalmazotti jogviszonyát a Kjt. 30. § (1) bekezdés d) pontjában

foglalt nem megfelelő munkavégzésre hivatkozással felmentéssel megszüntette. A felmentés részletesen tartalmazza a munkaköri leírással kapcsolatos eseményeket, továbbá azt, hogy a munkáltató a kötelezően ellátandó feladatoknak megfelelően kívánta kiegészíteni a felperes munkaköri feladatait a vizitdíj beszédésével és elszámolásával. Ezt azonban a felperes írásbeli nyilatkozata szerint ellátni nem kívánta, illetve ennek teljesítését feltételhez (pénzbeli juttatás) kívánta kötni. Miután a felperes pénzügyi tevékenységét a munkaköri leírás hiányában jogszerűen ellenőrizni és számon kérni a munkáltató nem tudja, ezért a vizitdíjjal kapcsolatos jogszabályi kötelezettségek végrehajtása ellehetetlenül az adott területen a felperes magatartása miatt. A Fővárosi Munkaügyi Bíróság 22.M.1840/2007/14. számú ítéletével a felperesnek a jogviszonya megszüntetése jogellenessége megállapítására irányuló keresetét elutasította kötelezve az alperes perköltségének megfizetésére. Az elsőfokú bíróság által levont jogkövetkeztetés szerint a felmentés jogszerű volt, mivel a felmentés indoka valós és okszerű. A felperes teremtett olyan helyzetet, amelyben a továbbiakban nem lehetett a jogviszonyt fenntartani. A felperes ismerte a munkáltató utasítását a vizitdíj beszédésével kapcsolatban, és a kifogásaira a munkáltató igyekezett a szükséges tájékoztatást megadni, a munkavégzéshez a feltételeket megteremtette. A munkáltató a feladat számonkérhetősége érdekében indokoltan kívánta módosítani a felperes munkaköri leírását, melyet a felperes kellő ok nélkül tagadott meg. Annak ellenszolgáltatáshoz, mint feltételhez kötése elfogadhatatlan a közalkalmazott részéről. A munkaköri leíráshoz csatolt ún. bianco oldallal kapcsolatban az volt az elsőfokú bíróság álláspontja, hogy ez nem igényelte a felperes aláírását, az csak a közvetlen felettesnek szólt. Összességében a felperes közalkalmazott a munkáltató utasítását köteles lett volna figyelembe venni, nincs lehetősége annak megkérdőjelezésére. A felperes fellebbezése folytán eljáró Fővárosi Bíróság 59.Mf.635.334/2008/5. számú közbenső ítéletében az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta, és megállapította, hogy az alperes 2007. március 27-én kelt felmentése jogellenes. A felperes közalkalmazotti jogviszonya az alperesnél 2009. március 10-ével szűnik meg. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a helyesen feltárt tényállásból helytelen jogkövetkeztetést vont le.

Kiemelt jelentősége van ugyanis annak, hogy a felperes 2007. február 15-étől a vizitdíjat szabályszerűen beszédte. Az elszámolást pedig csupán abból az okból végezte a felperes közvetlen felettese, mert az alperes által megadott pénztári napok ütköztek a közvetlen felettes rendelési idejével.

A felperes 2007. március 13-ai levelében nem tett olyan kijelentést, hogy nem kívánja ellátni a vizitdíj beszédéséből eredő kötelező munkát, a levél csupán azt tartalmazza, hogy a munkaköri leírást nem tudja az alperes által rögzített formában elfogadni. A másodfokú bíróság álláspontja szerint nem valós az a felmentési

indok, hogy a felperes a vizitdíj beszédésével kapcsolatos feladatot nem kívánta ellátni, mivel azt ténylegesen ellátta. Az, hogy a felperes a munkaköri leírás módosítását nem kívánta aláírni, valós indok, azonban ebből okszerűen a közalkalmazotti jogviszony megszüntetése nem következhet, és ebből az együttműködési kötelezettség megsértése még akkor sem vezethető le, ha maga az új feladat jogszabály által kötelezően ellátandó feladatot takar. A vizitdíj beszédésével és kezelésével kapcsolatos feladatok - annak tényleges ellátása folytán - a munkaköri leírás aláírása nélkül is a felperes munkakörének részévé váltak. Annak ellenére, hogy a felperes a munkaköri leírást nem írta alá, ellenőrzése és a számonkérése nem lehetetlenült el, mert a pénzkezelőt vétkességére tekintet nélkül, teljes kártérítési felelősség terheli, külön felelősségvállalás nélkül is.

Az alperes felülvizsgálati kérelme a jogerős közbenső ítélet hatályon kívül helyezésére, az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult. Arra hivatkozott, hogy a felperes mint körzeti nővér munkaköre együtt járt a vizitdíj beszédésének kötelezettségével mind a Kormányrendelet, mind a munkáltatói utasítás alapján. Ezen új feladat ellátását azonban a felperes ellentételezés megfizetéséhez kívánta kötni, ezzel a Kjt. 39. § (2) bekezdés, és 3. § (1) bekezdésbe ütközően járt el. Az egészségügyi intézményekre hárított kötelezően ellátandó új munkaköri feladat elfogadása nem képezhette egyezkedés tárgyát. Vitatta az alperes, hogy a munkaköri leírásban nem szereplő munkaköri feladatok ellátása esetén ezek a feladatok a munkakör részévé válnának. Ez a munkaköri leírásnak a felek által történő kölcsönös elfogadása esetén történhet meg. Azzal, hogy a felperes a munkaköri leírás aláírását az általa szabott feltételhez kívánta kötni, azon szándékát juttatta kifejezésre, hogy maga kíván arról döntenie, hogy beszédi-e a vizitdíjat. Ezen nyilatkozata függvényében a munkáltató számára nem volt érthető, hogy a felperes mégis ellátta a feladatot, mégpedig az igazgatói utasításba ütköző módon úgy, hogy a megosztott feladatokra tekintettel sem a felperest, sem a közvetlen felettesét nem terhelte felelősség. Azzal, hogy a felperes a munkáltató törvényes szándékainak a munkaköri leírás kapcsán ellenszegült, alapot szolgáltatott a felmentésnek. A felperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős közbenső ítélet hatályban történő fenntartására irányult. A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

Az alperes a Kjt. 30. § (1) bekezdés d) pontjára, a felperes nem megfelelő munkavégzésére alapított felmentést azért adta ki, mert a felperes a háromszori felszólítást követően sem írta alá a munkaköri leírás módosítását, amely a vizitdíj beszédésével és elszámolásával kapcsolatos új feladatokat, továbbá a felperes közvetlen felettese által saját hatáskörben meghatározandó feladatok céljából egy üres oldalt tartalmazott. Az aláírás

feltételül a felperes ellentételezést, továbbá az ún. bianco oldal kivételét szabta. A felperes egészségügyi szakképzettséggel 1991. óta látott el egészségügyi feladatokat az alperesnél. Ezek a feladatai 2007. február 15-ével a vizitdíj beszédésével, elszámolásával kapcsolatos pénzügyi feladatokkal egészültek ki. Ezek ellátásával kapcsolatosan a felperes ellenérzését fejezte ki, hiszen pénzügyi szakképesítéssel, gyakorlattal nem rendelkezett. Hivatkozott arra, hogy ennek ellátásáért pénzügyi ellentételezésben kellene részesülnie. Peradat, hogy a felperesnek a vizitdíj beszédését nemcsak a rendelőben, hanem vérvételek alkalmával a betegek lakásán is el kellett végeznie, és heti rendszerességgel olyan pénztári napon kellett volna ezzel elszámolnia, amikor a rendelési idő ezt nem tette lehetővé. A vizitdíjjal kapcsolatos bevétel praxisonként B.-n 130-180.000 forint közötti összeget jelentett. A vizitdíj beszédésével összefüggésben a felperes közvetlen felettese utóbb havi 1.000 forintos pénzkezelési pótlékot kapott (jegyzőkönyv, B.L. főigazgató vallomása). Az adott körülmények között a felperesnek azon magatartása, hogy az addig nem végzett és jelentős összegű pénz kezelésével járó pénzügyi feladatok végleges (munkaköri leírásban is feltüntetett) feladatként történő ellátásért pénzbeli ellentételezést kért, nem tekinthető az Mt. 3. § (1) bekezdésébe ütköző együttműködési kötelezettséget megszegő magatartásnak, figyelemmel arra, hogy e kötelezettség a munkáltatót is terheli. A Kjt. 39. § (2) bekezdésben foglalt kötelezettségét sem szegte meg a felperes, hiszen a vizitdíjat beszédte a vonatkozó utasításoknak megfelelően. Az, hogy az elszámolás nem a szabályzat szerint történt, mert azt a közvetlen felettes, és nem az ott meghatározott pénztári napon végezte, nem a felperes, hanem az alperes (munkaszervezési) hibájára vezethető vissza. A munkaköri leírás bianco oldalával kapcsolatosan nem helytálló az eljáró bíróságok álláspontja. B.L.vallomása szerint (jegyzőkönyv) ez az oldal azt a célt szolgálta, hogy a felperes közvetlen felettese határozzon meg a felperes képességeinek megfelelő konkrét szakmai feladatokat. A felperesnek tehát ezen rendszeresen ellátandó feladatokat úgy kellett volna előzetesen vállalnia, hogy annak mibenlétéről sem tudott annak ellenére, hogy a megbízó levél elnevezésből kitűnően a feladattal megbízottnak azt kifejezetten el kell fogadnia (csatolt munkaköri leírás). A fentiekre tekintettel a Legfelsőbb Bíróság a jogerős közbenső ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdés alapján a fenti módosított indokolással hatályában fenntartotta. A felperesnek a felülvizsgálati eljárásban költsége nem merült fel, ezért az erről szóló határozatot a Legfelsőbb Bíróság mellőzte. Az ügyben még irányadó 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 14. § alapján a le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Budapest, 2010. május 26.

Dr. Tallián Blanka s.k. a tanács elnöke, dr. Hajdu Edit s.k. előadó bíró, dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna s.k. bíró

A kiadmány hitelül: Nné tisztviselő